ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ УНИВЕРСИТЕТИ

“ТАСДИҚЛАЙМАН”
Ўзбекистон Миллий
университети ректори
И.У.Маджидов

2021 йил “26” 08

ДАВЛАТ БОШҚАРУВИ АСОСЛАРИ

ФАНИНИНГ ЎҚУВ ДАСТУРИ

Билим соҳаси:	300 000 – Ижтимоий фанлар, журналистика ва ахборот
Таълим соҳаси:	310 000 – Ижтимоий ва хулқ атворга оид фанлар
Таълим йўналиши:	60310700 – Сиёсатшунослик

Тошкент-2021

Фан/модуль коди	Ўқув йили	Семестр	Кредитлар		
DHNB-204	2022-2023	3	4		
Фан/модуль тури Мажбурий	Таълим тили Ўзбек		Ҳафтадаги дарс соатлари 4		
1.	Фаннинг номи	Аудитория машғулотлари (соат)	Мустақил таълим (соат)	Жами юклама (соат)	
	Давлат ва ҳуқуқ назарияси	60	60	120	

2\. **I. Фаннинг мазмуни**

Фанни ўқитишдан мақсад – талабаларга давлат ва ҳуқуқ назариясига оид тушунчалар, давлат ва ҳуқуқнинг пайдо бўлиши ва ривожланишига доир билим, кўникма ва малакаларни шакллантириш, шунингдек ҳуқуқбузарлик ва юридик жавобгарлик масалаларининг илмий назарий асосларини таълим йўналишига мос равишда уларга билим, кўникма ва малакаларини беришдан иборат.

Фаннинг вазифаси - давлат ва ҳуқуқ назарияси фанининг мақсад ва вазифалари билан таништириш; Ўзбекистон ҳудудида қадимги даврдан то шу кунгача давлат ва ҳуқуқнинг пайдо бўлиши ва ривожланиши бўйича атрофлича ва чуқур билимни шакллантириш; талабаларда давлат ва ҳуқуқни инсон ва жамиятга нисбатан хизматининг моҳияти, ижтимоий қиммати ва аҳамияти ҳақида илмий тушунчаларни шакллантириш ва ривожлантириш; талабаларни ўқув қўлланмалар ва бошқа илмий адабиётлар билан мустақил ишлашга ўргатишдан иборат.

II. Асосий назарий қисм (маъруза машғулотлари)
II.I. Фан таркибига қуйидаги мавзулар киради:

1-мавзу. Кириш. Давлат ва ҳуқуқ назарияси фанининг мақсад ва вазифалари. Давлат ва ҳуқуқ назарияси фанининг ўзига хос хусусиятлари.

Давлат ва ҳуқуқ назариясининг предмети, мазмуни ва хусусиятлари, муаммолари. Давлат ва ҳуқуқ назарияси фанининг ривожланиши, ҳамда давлат ва ҳуқуқ назариясининг юридик фанлар тизимидаги ўрни. Давлат ва жамият ҳаётининг барча соҳаларини либераллаштириш, ислоҳ қилиш ва модернизациялашда давлат ва ҳуқуқ назарияси фанининг ўрни.

	В.Р.Топилдиев - ЎзМУ, Ўқув-услубий бошқармаси бошлиғи, ю.ф.н.профессор

	келажаги фаровон бўлади. 3 жилд. –Т.: Ўзбекистон, НМИУ. 2019. 5. Мирзиёев Ш.М. Миллий тикланишдан – миллий юксалиш сари. 4 жилд. –Т.: Ўзбекистон, НМИУ. 2020. 6. Мирзиёев Ш.М. Янги Ўзбекистон стратегияси.-Т.: Ўзбекистон, 2021 й. 7. Жавлиев Н.Б. Ҳуқуқнинг моҳияти: анъанавий ва замонавий назариялар.Ўқув қўлланма. Т. ТДЮИ, 2010. 8. Исламов З.М. Теория государства и права (Часть 1. Теория государства). Учебник. –Ташкент: ТГЮИ, 2013. 9. Исламов З.М. Юриспруденция. Теория государства. Т.“FAN VA TEXNOLOGIYALAR”, 2012. 10. Нажимов М.К., Мухитдинов З.С. Давлат ва ҳуқуқ назарияси. Ўқув-услубий мажмуа. Т.: ТДЮИ, 2010. 11. Сабуров Н., Сайдуллаев Ш.А. Давлат ва ҳуқуқ назарияси / Ўқув қўлланма. –Тошкент. ТДЮИ, 2011. 12. Сайдуллаев Ш.А.Ҳуқуқдаги бўшлиқлар ва уларни бартараф этиш йўллари. Ўқув қўлланма. -Тошкент. ТДЮИ, 2011. - 90 б. 13. Hans Keen. General theory of law and state. - Cambridge: Harvard University Press, 2009. 517 p. 14. Scott Veitch, Emilios Christodoulidis, Lindsay Farmer. Jurisprudence 15. Themes and Concepts. Second edition. - London: Routledge publication, 2012. 16. Hart H.L.A. The Concept of Law. 3rd edition. Oxford: Oxford university press, 2012. - 333 p. **Ахборот манбаалари** 1. www.prezident.uz – Ўзбекистон Республикаси Президентининг расмий веб-сайти 2. www.gov.uz – Ўзбекистон Республикаси ҳукумат портали. 3. www.lex.uz – Ўзбекистон Республикаси Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси. 4. www.ziyonet.uz – Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Таълим портали
7.	**Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети томонидан ишлаб чиқилган ва тасдиқланган.**
8.	**Фан/модуль учун маъсулар:** Б.Р.Тўраев - ЎзМУ,Фуқаролик жамияти ва ҳуқуқ таълими кафедраси доценти ю.ф.н. Г.А.Расулова - ЎзМУ, Фуқаролик жамияти ва ҳуқуқ таълими кафедраси ўқитувчиси
9.	**Тақризчилар:** Ш.М.Мирзаев - М.В.Ломоносов номидаги МДУ Тошкент филиали, Ёшлар ва маънавият ишлари бўйича проректори ю.ф.н.

	2-мавзу. Давлат ва ҳуқуқ назарияси фанининг методлари ва функциялари. Давлат ва жамият ҳаётининг барча соҳаларини либераллаштириш, ислоҳ қилиш ва модернизациялашда давлат ва ҳуқуқ назарияси фанининг роли. Давлат ва ҳуқуқ назариясининг методологик фан сифатидаги аҳамияти. Энг умумий методлар. Умумий илмий методлар. Хусусий методлар. Хусусий ҳуқуқий методлар. Ҳуқуқий моделлаштириш методи. Давлат ва ҳуқуқ назариясининг фан сифатида амалга оширадиган функциялари. Давлат ва ҳуқуқ назарияси масалаларига янгича назар ташлаш. Мамлакатимизда олиб борилаётган демократик ҳуқуқий ислоҳотлар. Мустақиллик давридаги ўзгаришлар. Янгича ёндашувлар, давлат ва ҳуқуқ тушунчалари, моҳияти. **3-мавзу. Жамият, давлат ва ҳуқуқ тушунчалари ва уларнинг умумий тавсифи. Ўзбекистон Республикасининг Конституциясида жамият, давлат ва ҳуқуқ масалалари.** Давлат – жамият мавжуд бўлишининг бир шакли сифатида. Давлат ва ҳуқуқнинг вужудга келиши тўғрисидаги назариялар. Давлат ва ҳуқуқнинг ижтимоий фойдали қиммати. Давлат ва ҳуқуқнинг пайдо бўлиши. Конституциянинг ҳар бир нормаси мамлакатимизда ҳуқуқий демократик давлат қуриш масалалари. Ўзбекистон Конституцисида фуқаролик жамиятини шакллантириш. Шахс-жамият-давлат тизимида ўзаро уйғунлик ва мутаносиблик. **4-мавзу. Давлат тушунчаси, белгилари, моҳияти ва типлари. Давлатнинг бошқариш, тузилиш ва сиёсий тартибига кўра шакллари.** Давлат тушунчаси ва белгилари. Давлат ҳокимияти – ижтимоий ҳокимиятнинг муҳим шакли сифатида. Давлат ҳокимиятининг белгилари. Давлат типологияси. Давлат типологияси муаммосига формациявий ва цивилизациявий ёндашувлар. Давлатнинг шакллари тушунчаси ва унинг таркибий элементлари. Давлат шаклларининг ривожланиши ва ўзгаришига таъсир этувчи омиллар. Давлатни бошқариш шакллари: республика ва монархия. Давлатнинг тузилиш шакллари: унитар, федератив ва конфедератив. Сиёсий режим: тушунчаси ва турлари. Ўзбекистон Республикаси давлат шаклининг ўзига хос хусусиятлари. **5-мавзу. Давлат механизми ва давлат функцияларини амалга ошириш.** Давлат механизми: тушунчаси, таркибий қисмлари. Давлат механизмида ҳокимиятлар бўлиниши тамойили: назария ва амалиёт. Давлат аппарати тушунчаси. Давлат аппаратини ташкил этиш ва фаолиятини амалга ошириш тамойиллари. Давлат функциялари тушунчаси. Давлат функциясининг мақсади ва вазифалари билан ўзаро нисбати. Давлат функцияларини турли асосларга кўра таснифлаш.

	6-мавзу. Ижтимоий муносабатлар тушунчаси, Ижтимоий муносабатларни норматив тартибга солишнинг объектив зарурияти. Ижтимоий муносабатлар тушунчаси. Ижтимоий муносабатларнинг турлари. Ижтимоий тартибга солиш. Норматив тартибга солиш. Индивидуал тартибга солиш. Ижтимоий нормалар тизими. Ижтимоий нормаларнинг турлари. **7-мавзу. Аҳлоқ ва ҳуқуқ тушунчаси, белгилари моҳияти ва принциплари. Ҳуқуқ нормаси тушунчаси, белгилари ва ҳуқуқ шакллари (манбалари).** Ҳуқуқ ва Аҳлоқ тушунчаси, белгилари, моҳияти ва принциплари. Ҳуқуқ ва аҳлоқнинг функциялари. Ҳуқуқнинг моҳияти ҳақидаги назариялар. Ҳуқуқни тушунишда замонавий ёндашувлар. Ҳуқуқ нормалари тушунчаси, белгилари. Ҳуқуқ нормасининг тузилиши: гипотеза, диспозиция ва санкция. Ҳуқуқ нормаларини турли асосларга кўра таснифлаш. Ҳуқуқ шакллари (манбалари) тушунчаси ва турлари. Ўзбекистон Республикасида ҳуқуқнинг асосий манбалари. **8-мавзу. Ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданият. Ўзбекистонда фуқаролар ҳуқуқий онги ва маданиятини юксалтиришда "Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш Миллий дастури"нинг аҳамияти.** Ҳуқуқий онг тушунчаси, таркибий қисмлари. Ҳуқуқий психология ва ҳуқуқий мафкура. Ҳуқуқий онгнинг турлари ва даражалари. Ҳуқуқий маданият тушунчаси, тузилиши, даражалари. Ҳуқуқий тарбия – ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтиришнинг зарур шарти. Ҳуқуқий нигилизм ва ҳуқуқий идеализм. Ҳуқуқий нигилизмни бартараф қилиш муаммолари. Мамлакатимизда демократик ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамиятини барпо этиш масалалари. Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 29 августда қабул қилинган "Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш Миллий дастури"нинг зарурияти. Миллий дастурнинг мақсади. Жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтириш тизимини тубдан такомиллаштириш тўғрисида. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 9 январдаги ПФ-5618-сон Фармони Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш Концепцияси. **9-мавзу. Норматив-ҳуқуқий ҳужжат – ҳуқуқнинг манбаси ва уларнинг турлари. Ҳуқуқ ижодкорлиги тушунчаси ва уни амалга ошириш шакллари.** Норматив-ҳуқуқий ҳужжат тушунчаси. Конституциявий қонунлар. Кодекс. Қонун. Қонуности ҳужжатлари. Давлат ва нодавлат ташкилотлари ҳужжатлари. Норматив шартномалар-ҳуқуқнинг махсус манбаси. Ҳуқуқ ижодкорлиги тушунчаси ва турлари. Ҳуқуқ ижодкорлиги – ҳуқуқ яратишнинг мураккаб жараёни сифатида. Қонун ижодкорлиги жараёни: тушунчаси, принциплари ва босқичлари. Ҳуқуқ ижодкорлиги жараёнида

3.	**V. Таълим натижалари / Касбий компетенциялари** **Талаба билиши керак:** • Давлат ва ҳуқуқ назарияси фанидан давлат ва ҳуқуқ, унинг пайдо бўлиши тўғрисида ***тасаввурга эга бўлиши;*** **(билим)** • давлатнинг амал қилиши ва унинг тузилмавий органлари; давлат ва ҳуқуқнинг ҳозирги замон тушунчаси, ҳуқуқ шакллари, ҳуқуқ ижодкорлиги, ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданият, ҳуқуқбузарлик ва юридик жавобгарлик, уларнинг турлари, қонунийлик, давлат механизмини амалга ошириш каби масалаларни ***билиши ва улардан фойдалана олиши;*** **(кўникма)** • талаба норматив–ҳуқуқий актларни шарҳлаш ва қўллаш, қабул қилинаётган норматив–ҳуқуқий ҳужжатларни Конституцияга ва халқаро–ҳуқуқий стандартларга мос келиши, давлат ва ҳуқуқ назариясидан олган билимларини қўллаш, ҳуқуқий муаммолар бўйича ечимлар қабул қилиш ***кўникмаларига эга бўлиши керак.*** **(малака)**
4.	**VI. Таълим технологиялари ва методлари:** • маърузалар; • интерфаол кейс-стадилар; • семинарлар (мантиқий фикрлаш, тезкор савол-жавоблар); • гурухларда ишлаш; • тақдимотларни қилиш; • индивидуал лойиҳалар; • жамоа бўлиб ишлаш ва ҳимоя қилиш учун лойиҳалар.
5.	**VII. Кредитларни олиш учун талаблар:** жорий, оралиқ назорат шаклларида берилган вазифа ва топшириқларни бажариш, якуний назорат бўйича ёзма ишни муваффақиятли топшириш.
6.	**Асосий адабиётлар** 1. Одилқориев Х.Т. Давлат ва ҳуқуқ назарияси. Дарслик. – Тошкент: Адолат, 2018. – 528 б. 2. Жўраев Й.О. Давлат ва ҳуқуқ назарияси. Дарслик. (электрон вариант) ЎзМУ. 2018. 3. Сайдуллаев Ш. Давлат ва ҳуқуқ назарияси. Дарслик. – Тошкент: ТДЮУ, 2018 – 220 б. 4. Нажимов М.К. Ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданият. Т: – ТДЮУ, 2018-66-б. 5. Нажимов М.К. Давлат функциялари.- Т.: ТДЮУ, 2018. 64 б. **Қўшимча адабиётлар:** 1. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажагимизни мард ва олийжаноб халқимиз билан бирга қурамиз. - Тошкент: Ўзбекистон. 2017. 2. Мирзиёев Ш.М. Миллий тараққиёт йўлимизни қатъият билан давом эттириб, янги босқичга кўтарамиз. 1 жилд. –Т.: Ўзбекистон, НМИУ. 2017. 3. Мирзиёев Ш.М. Халқимизнинг розилиги бизнинг фаолиятимизга берилган энг олий баҳодир. 2 жилд. –Т.: Ўзбекистон, НМИУ. 2018. 4. Мирзиёев Ш.М. Нияти улуғ халқнинг иши ҳам улуғ, ҳаёти ёруғ ва

24. Ҳуқуқнинг функциялари.
25. Ҳуқуқнинг моҳияти ҳақидаги назариялар.
26. Ҳуқуқий онг: тушунчаси, таркибий қисмлари.
27. Ҳуқуқий онгнинг турлари ва даражалари.
28. Ҳуқуқий онгнинг функциялари.
29. Ҳуқуқий маданият: тушунчаси, тузилиши, даражалари.
30.Ҳуқуқий тарбия – ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтиришнинг зарур шарти.
31. Ҳуқуқий нигилизм ва ҳуқуқий идеализм.
32. Ҳуқуқ нормалари тушунчаси, белгилари.
33. Ҳуқуқ нормасининг тузилиши: гипотеза, диспозиция ва санкция.
34. Ҳуқуқ нормаларини турли асосларга кўра таснифлаш.
35. Ҳуқуқ шакллари (манбалари) тушунчаси ва турлари.
36. Ҳуқуқий одат – ҳуқуқнинг қадимги манбааси сифатида.
37. Ҳуқуқий прецедент: тушунчаси, турлари.
38. Норматив-ҳуқуқий ҳужжат – ҳуқуқнинг манбаси.
39. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг турлари.
40. Норматив шартномалар - ҳуқуқнинг махсус манбаси сифатида.
41. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг вақт, ҳудуд ва шахсларга нисбатан амал қилиши.
42.Ўзбекистон Республикасида ҳуқуқнинг асосий манбалари.
43.Ўзбекистонда қонун ижодкорлиги жараёнининг ўзига хос хусусиятлари.
44.Ўзбекистон ҳуқуқ тизими асосий соҳаларининг тавсифи.
45.Ҳуқуқ тизими ва қонунчилик тизими.
46.Ўзбекистон Республикасида қонунга итоаткор шахсни шакллантириш масалалари.
47.Ҳуқуқий тартибга солиш самарадорлиги, белгилари ва уни таъминланиш асослари.
48.Қонунийлик тушунчаси, принциплари ва унинг норматив, ижтимоий асослари.
49. Қонунийлик кафолати: тушунчаси ва турлари.
50.Ҳуқуқий–тартибот ва ижтимоий тартибот.
51.Қонунийлик, ҳуқуқий-тартибот ва демократия ўртасидаги нисбат.
52.Фуқаролик жамияти тушунчаси ва белгилари.
53.Фуқаролик жамиятининг ижтимоий, иқтисодий асослари.
54.Фуқаролик жамиятининг сиёсий ва маънавий асослари.
55. Ҳуқуқий давлат назарияси.
56. Ҳуқуқий давлатнинг асосий белгилари ва принциплари.
57. Ҳозирги замоннинг асосий ҳуқуқий тизимлари тушунчаси ва таснифи.
58. Ҳуқуқий тизимларни ҳуқуқ оилаларига ажратиш мезонлари.
59. Роман-герман ҳуқуқ оиласи.
60. Англия ва АҚШда ҳуқуқнинг асосий манбалари.

Мустақил ўзлаштириладиган мавзулар бўйича талабалар томонидан рефератлар тайёрлаш ва уни тақдимот қилиш тавсия этилади.

юридик техниканинг роли. Ўзбекистонда қонун ижодкорлиги жараёнининг ўзига хос хусусиятлари.

10-мавзу. Ҳуқуқий муносабатлар: тушунчаси, белгилари ва турлари. Ҳуқуқни амалга ошириш ва ҳуқуқ нормасини қўллаш.

Ҳуқуқий муносабатлар тушунчаси. Ҳуқуқий муносабатлар белгилари. Ҳуқуқий муносабатларнинг юзага келиш асослари. Ҳуқуқий муносабатларнинг элементлари. Ҳуқуқни амалга ошириш тушунчаси. Ҳуқуқни амалга ошириш шакллари: риоя этиш, ижро этиш, фойдаланиш ва қўллаш. Ҳуқуқ нормасини қўллаш - ҳуқуқни амалга оширишнинг муҳим шакли сифатида. Ҳуқуқ нормаларини қўллаш жараёни босқичлари. Ҳуқуқни қўллаш актлари: тушунчаси, хусусияти ва турлари. Ҳуқуқдаги бўшлиқлар ва уларни бартараф қилиш йўллари. Ҳуқуқ аналогияси ва қонун аналогияси. Юридик коллизиялар ва уларни ҳал этиш усуллари.

11-мавзу. Ҳуқуқ тизими ва ҳуқуқий тизим тушунчалари ва асосий элементлари.

Ҳуқуқ тизими тушунчаси ва тузилиши. Ҳуқуқ тизимини соҳаларга ажратиш асослари. Ҳуқуқ соҳаси ва ҳуқуқ институти тушунчалари. Моддий ва процессуал ҳуқуқ. Ҳуқуқ тизимини хусусий ва оммавий ҳуқуққа ажратиш. Ўзбекистон ҳуқуқ тизими асосий соҳаларининг тавсифи. Ҳуқуқ тизими ва қонунчилик тизими. Қонунчиликни тизимлаштириш тушунчаси ва турлари.

12-мавзу. Ҳуқуқбузарлик тушунчаси ва ҳуқуқбузарлик турлари. Юридик жавобгарлик.

Ҳуқуқбузарлик тушунчаси ва белгилари. Ҳуқуқбузарликнинг юридик таркиби. Ҳуқуқбузарликнинг ижтимоий сабаблари. Ҳуқуқбузарлик субъекти ва объекти, субъектив ва объектив томони. Ҳуқуқбузарлик турлари. Юридик жавобгарлик: тушунчаси, белгиси, турлари. Юридик жавобгарлик мақсади, функциялари ва принциплари. Юридик жавобгарликни истисно қилувчи ҳолатлар.

13-мавзу. Ҳуқуқ нормаларини шарҳлаш.

Ҳуқуқ нормаларини шарҳлаш тушунчаси ва турлари. Субъектлар бўйича шарҳлаш турлари. Расмий ва норасмий шарҳлаш. Доктринал шарҳлаш. Норматив ва казуал, легал ва муаллифлик шарҳлар. Ҳуқуқ нормаларини шарҳлаш усуллари: филологик (грамматик), мантиқий, тизимли, тарихий-сиёсий, мақсадли, махсус-юридик, функционал. Ҳуқуқ нормаларини ҳажмига кўра шарҳлаш: айнан, кенгайтирилган ва чекланган. Ҳуқуқ нормаларини шарҳлаш актлари: тушунчаси, хусусияти, турлари.

14-мавзу. Ҳуқуқий муносабатлар тушунчаси, белгилари ва юзага келиш асослари.

Ҳуқуқий муносабатлар тушунчаси, белгилари ва турлари. Ҳуқуқий муносабатларнинг юзага келиш асослари. Ҳуқуқий муносабатлар таркиби.

15-мавзу. Ҳозирги замоннинг асосий ҳуқуқий тизимлари ва оилалари. Фуқаролик жамияти ва ҳуқуқий давлат назарияси.

Ҳозирги замоннинг асосий ҳуқуқий тизимлари тушунчаси ва таснифи. Роман-герман ҳуқуқ оиласи. Умумий ҳуқуқ оиласи. Англия ва АҚШда ҳуқуқнинг асосий манбалари. Скандинавия ҳуқуқи. Скандинавия ҳуқуқида ҳуқуқ рецепцияси. Социалистик ҳуқуқ. Назария ва амалиёт. Фуқаролик жамияти ва ҳуқуқий давлат қуриш назарияси.

III. Амалий машғулотлари бўйича кўрсатма ва тавсиялар

Семинар машғулотлари

Семинар машғулотлари учун қуйидаги мавзулар тавсия этилади:

1. Давлат ва ҳуқуқ назарияси фанининг мақсад ва вазифалари. Давлат ва ҳуқуқ назарияси фанининг методлари ва функциялари.
2. Давлат ва жамият ҳаётининг барча соҳаларини либераллаштириш, ислоҳ қилиш ва модернизациялашда давлат ва ҳуқуқ назарияси фанининг роли.
3. Жамият, давлат ва ҳуқуқ тушунчалари ва уларнинг умумий тавсифи. Давлат ва ҳуқуқнинг пайдо бўлиши.
4. Ўзбекистон Республикасининг Конституциясида жамият, давлат ва ҳуқуқ масалалари.
5. Давлат тушунчаси, белгилари, моҳияти ва типлари. Давлат механизми ва давлат функцияларини амалга ошириш.
6. Ижтимоий муносабатлар тушунчаси, Ижтимоий муносабатларни норматив тартибга солишнинг объектив зарурияти.
7. Аҳлоқ ва ҳуқуқ тушунчаси, белгилари моҳияти ва принциплари. Ҳуқуқ нормаси тушунчаси, белгилари ва ҳуқуқ шакллари (манбалари).
8. Ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданият. Ўзбекистонда фуқаролар ҳуқуқий онги ва маданиятини юксалтиришда "Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш Миллий дастури"нинг аҳамияти.
9. Норматив-ҳуқуқий ҳужжат – ҳуқуқнинг манбаси ва уларнинг турлари.
10. Ҳуқуқ ижодкорлиги тушунчаси ва уни амалга ошириш шакллари. Ҳуқуқий муносабатлар: тушунчаси, белгилари ва турлари.
11. Ҳуқуқни амалга ошириш ва ҳуқуқ нормасини қўллаш.
12. Ҳуқуқ тизими ва ҳуқуқий тизим тушунчалари ва асосий элементлари.
13. Ҳуқуқбузарлик тушунчаси ва ҳуқуқбузарлик турлари. Юридик жавобгарлик.
14. Ҳуқуқ нормаларини шарҳлаш. Ҳуқуқий муносабатлар тушунчаси, белгилари ва юзага келиш асослари.

15. Ҳозирги замоннинг асосий ҳуқуқий тизимлари ва оилалари. Фуқаролик жамиятининг ижтимоий, иқтисодий, сиёсий ва маънавий асослари.

Семинар машғулотлари мультимедиа қурулмалари билан жиҳозланган аудиторияда бир академик гуруҳга бир профессор-ўқитувчи томонидан ўтказилади. Машғулотлар фаол ва интерактив усуллар ёрдамида ўтилади, мос равишда муносиб педагогик ва ахборот технологиялар қўлланилади.

IV. Мустақил таълим ва мустақил ишлар

Мустақил таълим учун тавсия этиладиган мавзулар:

1. Давлат ва ҳуқуқ назарияси фанининг предмети ва унинг ўзига хос хусусиятлари.
2. Давлат ва ҳуқуқ назарияси фанининг сиёсатшунослик, социология, иқтисодиёт назарияси, тарих ва бошқа гуманитар фанлар билан алоқаси.
3.Давлат ва ҳуқуқ назарияси-юридик фанлар тизимида.
4. Давлат ва ҳуқуқ назарияси фанининг методлари.
5. Давлат ва ҳуқуқ назарияси фанининг функциялари.
6.Ўқув фани сифатида давлат ва ҳуқуқ назариясининг тузилиши.
7.Давлат ва жамият ҳаётининг барча соҳаларини либераллаштириш, ислоҳ қилиш ва модернизациялашда давлат ва ҳуқуқ назарияси фанининг роли.
8. Жамият тушунчаси.
9.Жамият мавжуд бўлиши шаклларининг хилма-хиллиги.
10. Жамият ривожланишига таъсир этувчи омиллар.
11. Давлатгача бўлган жамиятларда: ижтимоий нормалар ва ижтимоий ҳокимият.
12. Давлат – жамият мавжуд бўлишининг бир шакли сифатида.
13. Давлат ва ҳуқуқнинг вужудга келиши тўғрисидаги назариялар.
14.Ўзбекистон Республикасининг Конституциясида жамият, давлат ва ҳуқуқ масалалари.
15.Ўзбекистон Республикасида демократик ҳуқуқий давлат қуриш ва фуқаролик жамиятини шакллантириш шароитида давлат функцияларининг ўзгариши ва янгиланиши.
16.Ўзбекистонда давлат ҳокимиятини амалга оширишнинг ҳуқуқий асослари.
17.Ўзбекистон Республикасида жамиятни янгилаш ва демократлаштириш шароитида давлат механизмини ислоҳ қилиш масалалари.
18. Ижтимоий муносабатлар тушунчаси.
19. Ижтимоий муносабатларни норматив тартибга солишнинг объектив зарурияти.
20. Ижтимоий нормалар тизими.
21. Ижтимоий нормаларнинг умумий ва ўзига хос хусусиятлари.
22. Ҳуқуқ - ижтимоий муносабатларни норматив тартибга солишнинг тури сифатида.
23. Ҳуқуқ тушунчаси, белгилари, моҳияти ва принциплари.